

siden Grundloven blev vedtagen, skal man ikke kunne paasta, at det er Landstinget, som her stiller sig paa noget nyt Standpunkt, man skal ikke kunne sige, at det er Landstinget, som her vil indføre en forandret Opfattelse eller Betragtning af de finantsielle Forholds Ordning; man skal erkjende, at vi staa paa det gamle, det nebarvede, det overleverede Standpunkt, og dersom vi møde Modstand, er det ikke, fordi vi have villet indføre noget Nyt. (Hør! Hør!)

Jeg har fremdraget nogle af Hovedstrømningerne i vor Finantslovsudviklings Historie siden Grundlovens Indførelse. Der er endnu forskellige andre Udviklinger i denne Retning, som maatte medtages, hvis Opgaven var at udtømme dette Emne; disse kunne have megen Bigtighed; eksempelvis kunde jeg nævne Forholdet mellem Finantslov og Tilleggsbevilling, men det ligger ikke for her. Men ved Siden af de Betragtninger, jeg har anstillet over den fastere Del af Budgettet, er der dog een Betragtning, jeg ikke kan forbigaa, fordi det er mig om at gjøre, at det ikke med nogetsomhelst Skin af Grund skulde kunne siges, at jeg har været ensidig ved Opfattelsen eller Fremstillingen af de Anskuelser, som i lange Tider ere blevne fulgte af Landstinget ved Behandlingen af Finantslovene. Uagtet der i Budgettet, som bemærket, er Meget, der er loobundet, uagtet der er Meget, som er fastnet ved lange Tiders Svæb, uagtet der er Meget, der falder ind under Statsjernenens regelmæssige Krav, under dennes tvingende Fordring, er og bliver der alligevel et ikke ringe Omraade, hvor Folkething og Landsting aabenbart bevæge sig friere, nemlig med Hensyn til Udgiftsbejæring, som ikke hvile paa noget af de Støttepunkter, som jeg nylig har fremhævet. Der er og bliver et Bevillingsomraade, hvor der maa være en større Frihed, og jeg vilde mistkende den hele hidtilværende Udvikling, hvis jeg ikke ved Siden af, hvad jeg før har sagt om den fastere Del af Budgettet, tilføjer dette, at Landstinget i hele den Række af Aar, som jeg nu har betragtet, flebs har søgt paa dette Omraade, der maatte betragtes som det frie Bevillingsomraade, saavidt muligt at tage Hensyn til de Anskuelser, som have lagt sig for Dagen ved Afstemninger, som i det andet Thing ere faldne med Hensyn til de fra Regjeringen begjærede Udgiftsposter. Vi have ikke behandlet Finantsforlaget, naar det kom fra det andet Thing, saaledes som det maaste vilde være blevet behandlet, hvis det var blevet forelagt her først; vi have taget Hensyn inden de Grændser, som jeg her har angivet, til de Resultater, som ere godkendte i det andet Thing, og det af den ganske naturlige Grund, at der er den Forskel mellem Finantsloven og andre Love, at, naar vi ikke enes om andre Lovforlag, saa bliver det ved den

bestaaende Tilstand, men naar vi ikke enes om Finantsloven, indtræder der et Gul. Dette er en meget naturlig Grund, en meget naturlig Forklaring; men netop derfor er det vigtigt bestemt at nærværende begjære sig de Grændser, inden hvilke Landstinget har kunnet, og derfor og har været villigt til at tage et vesentligt Hensyn til de Beslutninger, som ere truffne af Folkethinget, navnlig saadanne Beslutninger, hvorved Folkethinget har negtet de af Regjeringen forlangte Summer, hvor disse Regtelser nemlig faldt indenfor det helt frie Bevillingsomraade.

Naar det nu gjælder om paa det foreliggende Finantslovsforlag at ovenende de Sætninger, som jeg her har tilladt mig at udvikle, saa tror jeg nu at have vundet et Standpunkt, hvorfra jeg tør udtale den Mening, hvilken jeg før antydede som den, der uden Tvivl var tilstede i Thinget. Bistnok bemærkede jeg før, hvorledes de ledende Regler, man burde søge at opretholde, i sig havde noget Dialektisk, saa at det ikke altid er let i ethvert enkelt Tilfælde forud med fuld Sikkerhed at sige, hvad der umuligt kan gjøres, med samme Sikkerhed, som man f. Ex. kan sige, at man ikke kan negte Tilskud til Islands særlige Udgifter eller Renterne til Statsgjælden; men fordi man ikke strax i den Grad med Skarphed kan sige, hvad der ikke kan gjøres, saa følger ikke deraf, at der skulde være nogen Vanskelighed ved i det enkelte Tilfælde at drage en fornuftig Grændse. Vi ere ikke forpligtede til at gaa til det Øverste af, hvad vi kunne gjøre uden ligefrem og aabenbart at bryde Loven. Der er den naturlige Fremgangsmaade: Ikke at gaa ud over den Grændse, vi erkjende, at vi billigvis bør iagttage; dermed bortfalder al Besvarlighed, der ellers kunde opstaa ved Reglernes Anvendelse i mangfoldige Tilfælde. Dernæst er der, mine Herrer! et Synspunkt, som ikke blot ofte har været fulgt, men som mere end een Gang udtrykkelig har været gjort gjældende ved Behandlingen af Finantslovene her i Thinget, og det er dette, at naar der er Foster i Finantsloven, med Hensyn til hvilken en Forandring efter Thingets Flertals Anskuelse er uundgaaelig nødvendig, saa staar man friere lige overfor andre Spørgsmaal, med Hensyn til hvilke man maaste vilde tage i Betænkning at gjøre Forandring, dersom man blot af den Grund skulde sende Finantsloven tilbage til det andet Thing. Naar det først er givet, at Finantsloven maa forandres, saa har man i Reglen stillet sig friere med Hensyn til mangfoldige Realitetsspørgsmaal, som ellers høre mere til det frie Bevillingsomraade, og man kan ingenlunde med Føie opstille den Sætning med Hensyn til de Beslutninger, som i saa Tilfælde tages, at det skulde være under Landstingets Værdighed nogenstunde paa et senere Stadium at forandre en hvilkensomhelst Beslutning, som man først har taget i et eller andet Realitetsspørgsmaal. Noget Saadant kan gjælde efter Motiverin-